

॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ चतुरस्रं चतुर्दलकमलाकारं जंबूमंडलमिति शेषः तस्य पूर्वोऽध्यांतपरिधिरुक्तः अष्टादश
सहस्राणि षट्शतानि च भारतेति इह यत्र मध्यममंडलपरिधिस्तत्र यस्मिंश्चतुर्दलमिति शेषः ततश्च पंचसहस्रीतोयावान्यत्रायभागो बहिर्द्वस्तावानेव त्रयस्त्रिंशतोऽपे पंचसहस्रीतो गार्भोऽप्युक्तः इति ज्ञेयं ॥ ३२ ॥

यथा श्रुतं महाराजतदव्यग्रमनाः शृणु ॥ क्रौंचद्वीपे महाराज क्रौंचो नाम महागिरिः ॥ १७ ॥ क्रौंचात्परो वामनको वामनादंधकारकः ॥ अंधकारात्परो राजन्मै
नाकः पर्वतोत्तमः ॥ १८ ॥ मैनाकात्परो राजन्गोविंदो गिरिरुत्तमः ॥ गोविंदात्परो राजन्निबिडो नाम पर्वतः ॥ १९ ॥ परस्तु द्विगुणस्तेषां विष्कंभो वंशवर्द्धन ॥
देशांस्तत्र प्रवक्ष्यामि तन्मे निगदतः शृणु ॥ २० ॥ क्रौंचस्य कुशलो देशो वामनस्य मनोनुगः ॥ मनोनुगात्परो श्रोणो देशः कुरुकुलो द्वह ॥ २१ ॥ उष्णात्परो प्रावर
कः प्रावारादंधकारकः ॥ अंधकारकदेशात्तु मुनिदेशः परः स्मृतः ॥ २२ ॥ मुनिदेशात्परो श्रैव प्रोच्यते दुंदुभिस्वनः ॥ सिद्धचारणसंकीर्णो गौरप्रायोजनाधिप ॥
॥ २३ ॥ एते देशा महाराज देवगंधर्वसेविताः ॥ पुष्करे पुष्करो नाम पर्वतो मणिरत्नवान् ॥ २४ ॥ तत्र नित्यं प्रभवति स्वयं देवः प्रजापतिः ॥ तं पर्युपासते नित्यं देवाः
सर्वे महर्षयः ॥ २५ ॥ वाग्भिर्मनोनुकूलाभिः पूजयंतो जनाधिप ॥ जंबूद्वीपात्पर्वतैरत्नानि विविधान्युत ॥ २६ ॥ द्वीपेषु ते पुंसर्वेषु प्रजानां कुरुसत्तम ॥ ब्रह्मचर्येण
सत्येन प्रजानां हि दमेन च ॥ २७ ॥ आरोग्यायुः प्रमाणाभ्यां द्विगुणं द्विगुणं ततः ॥ एको जनपदो राजन् द्वीपेष्वेतेषु भारत ॥ उक्ता जनपदा येषु धर्मश्चैकः प्रदृश्यते ॥ २८ ॥
डपंडिताः ॥ ३० ॥ भोजनं चात्र कौरव्यप्रजाः स्वयमुपस्थितं ॥ सिद्धमेव महाबाहो तद्विभुं जंति नित्यदा ॥ ३१ ॥ सराजास शिवो राजन्सपिता प्रपिता महः ॥ गोपायति नरश्रेष्ठ प्रजाः सज
महाराज त्रयस्त्रिंशत्तु मंडलं ॥ ३२ ॥ तत्र तिष्ठंतिकौरव्यचत्वारो लोकसंमताः ॥ दिग्गजा भरतश्रेष्ठ वामनैरावतादयः ॥ ३३ ॥ सुप्रतीकस्तदाराजन् अभिन्नकरटा
मुखः ॥ तस्याहं परिमाणं तु न संख्यातुमिहोत्सहे ॥ ३४ ॥ असंख्यातः स नित्यं हितिर्यगूर्ध्वमधस्तथा ॥ तत्र वैवायवो वांति दिग्भ्यः सर्वाभ्य एव हि ॥ ३५ ॥ असंबद्धा
महाराज तान्निगृह्णंतिते गजाः ॥ पुष्करैः पद्मसंकाशैर्विकसद्भिर्महाप्रभैः ॥ ३६ ॥

तत्र पत्रसंधिस्थानेषु चतुर्षु ॥ ३३ ॥ तस्य गजचतुष्टयस्य पृथिव्या आश्रयभूतस्य तत्कस्योपरि वर्तते इति दुर्वचं तेन ईश्वरशक्त्यैव दिग्गजा ध्रियंत इति भावः ॥ ३४ ॥ सः गजसमूहः वातरज्जुभिर्गजा बद्धा इत्ये
तन्मतांतरं तदपि दूषयति तत्रेति ॥ ३५ ॥ प्रत्युत वायोरेव निगृह्णंतैर्कुर्वन्तीत्याहतानिति पुष्करैः शुंढाद्यैः ॥ ३६ ॥